

«Проведення просвітницької та профілактичної роботи із здобувачами освітнього процесу з питань запобігання правопорушень та протидії насильству, злочинності, алкоголізму та наркоманії.»

24.11.2021. психолог КУ “ЦПРПП” Ярмак В.

Протягом 2020 року зареєстровано – **335** кримінальних правопорушень, скоєних неповнолітніми, що **на 58 або на 14% менше**, ніж за аналогічний період 2019 року.

У скоєнні злочинів приймали участь – **229** неповнолітніх, що **на 19 менше** показника минулого року.

ЗЛОЧИН

- суспільна - - безпека -

ПРОСТУПОК

З початку 2020 року за втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність порушено (ст. 304 КК України):

- 7 кримінальних проваджень.

Збільшилась кількість кримінальних правопорушень скоєних дітьми у стані алкогольного сп'яніння.

Протягом 2020 року таких випадків зафіксовано:

- 41(+ 23, порівняно до 2019 року).

Відносно дітей було складено:

- 722 (-232) адміністративних
протоколів.

За даними філії Державної
Установи «Центр пробації» в
Донецькій області, на кінець 2020
року на обліку засуджених
неповнолітніх перебуває:

- 61 особа (-20, порівняно до 2019 року)
- 6 осіб (-3) – дівчата.

Із загальної кількості неповнолітніх:

- від 14 до 16 років – 34 (+ 7)

(з яких 5 – дівчата);

- від 16 до 18 років – 27 (- 27) –

1 дівчина.

В протоколі спільної наради зазначається, що у сфері охорони дитинства, ефективного захисту інтересів дітей від злочинних посягань повною мірою не забезпечено.

Залишається ряд проблемних питань щодо:

**Застосування
пробаційних процедур**
(система наглядових та
соціально-виховних
заходів, що
застосовуються за
рішенням суду до
засуджених).

**Протидії дитячої
злочинності**

**Усунення негативних
чинників**, які слугували
причинами та умовами
скоєння кримінальних
правопорушень.

УВАГА!

ВАЖЛИВА
ІНФОРМАЦІЯ

Вы просматриваете экран ІРИНА ПАВЛІВСЬКА   **Настройки просмотра**

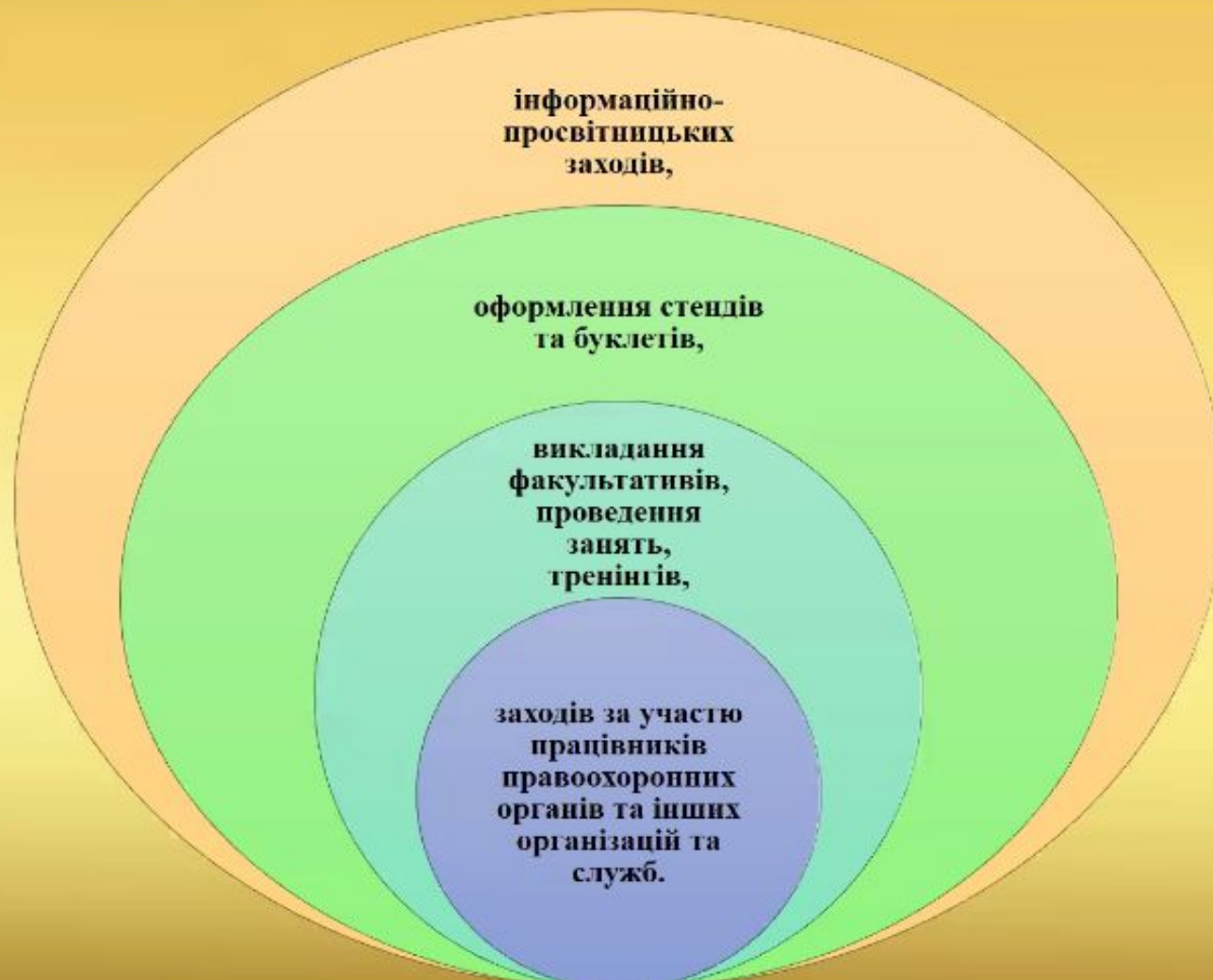
З перше за останні п'ять років у регіоні спостерігається значний зріст підліткової злочинності майже за всіма її видами та категоріями неповнолітніх осіб.

У 2021 році зареєстровано **181** кримінальне правопорушення вчинене неповнолітніми та з їх участю, що на **36 (20%)** більше ніж у першому півріччі 2020 року.

Із **181** кримінального правопорушення, вчиненого у 2021 році, **72 (40%)** – тяжкі та особливо тяжкі це на **26 (36%)** більше, ніж у 2020 році.

Кількість неповнолітніх, які приймали участь у вчиненні злочинів – **103 (+23)**

Мета - підвищення рівня правової обізнаності учнів, батьків, педагогів у вигляді:

Питання, на які слід звертати особливу увагу:

Вживання та розповсюдження наркотичних засобів.

Суїцидальних проявів серед неповнолітніх, поширення в інтернет мережах груп смерті та залучення до них дітей. Застосування психологічного насильства.

Насильство в родині.

Кібербезпека (діти створюють складне, але шкідливе програмне забезпечення (вірусні програми) не замислюючись, що такі дії є злочином.

неповнолітніх потребують
такі соціально незахищені категорії:

діти-сироти та діти,
позбавлені батьківського
піклування;

з неблагополучних сімей;

багатодітних сімей;

малозабезпечених сімей;

неповних сімей;

схильні до бродяжництва;

діти стосовно яких
вчинялось насильство,
або які були свідками дій
насильницького
характеру.

Причинами зростання рівня злочинності є:

Недостатній рівень правосвідомості та правових знань як у здобувачів освіти так і у батьків.

Доступність небезпечних речовин.

Низький рівень батьківського контролю щодо оточення дітей, негативний вплив у сім'ї (тривала бездоглядність; зайва опіка і строгість; конфліктні сімейні стосунки).

Брак організованої системи дозвілля, його негативне проведення.

Залучення батьків до партнерства з освітнім закладом з питань виховання дітей та молоді.

Карантин і дистанційне навчання ускладнюють проведення профілактичних заходів за даним напрямком.

Потреба в самостверженні.

Вплив засобів масової інформації.

Соціально-економічний фактор.

Також причинами зростання рівня злочинності, поряд з іншими чинниками, вважають:

**Неефективну
профілактичну роботу**
уповноважених
підрозділів органів
Національної поліції,
виконавчої влади,
місцевого
самоврядування:

8 неповнолітніх,
перебуваючі на обліку
органів Національної
поліції, вчинили
злочини, 2 з них – тяжкі.

Фіксуються випадки
**несвоєчасного взяття
неповнолітніх на
профілактичний облік**
підрозділів ювенальної
превенції.

**Не проводяться заходи,
спрямовані на
недопущення вчинення
злочинів повторно**
дітьми, які перебувають
у конфлікті з законом.

Заходи з профілактики правопорушень на рівні закладу освіти:

Облік учнів, схильних до правопорушень.

Контроль за відвідуванням закладу освіти.

Чергування учнів та вчителів в закладі освіти, своєчасне реагування на випадки порушення правил закладу освіти.

Проведення обстеження умов проживання, виховання, соціально-незахищених категорій дітей та підлітків.

Здійснення індивідуальної роботи та корекція відхилень у поведінці неповнолітніх.

Проведення заходів з правової освіти, профілактики, негативних явищ серед учнівської молоді.

Організація роботи психолого-педагогічних консультативних пунктів допомоги учням та їх батькам.

Ознайомлення з переліком організацій, до яких можна звернутися з приводу отримання правової допомоги.

Співробітництво із соціальними службами, службою у справах дітей, Національною поліцією та ін.

Правова освіта для батьків та ін.

На кожному віковому етапі, задля попередження скоєння правопорушень в дітей потрібно формувати:

Учнів 1–4-х класів

Основи духовно-морального розвитку особистості:

- самооцінювання,
- самоконтролю,
- знання та навички ведення здорового способу життя,
- усвідомлення цінності власного життя і необхідності збереження здоров'я з раннього дитинства.

Учнів 5–7-х класів

Усвідомлення:

- норм та правил власної поведінки та норм соціально важливих для суспільства;
- наслідків негативного впливу шкідливих звичок на здоров'я людини;
- активної життєвої позиції;

Учнів 8-9-х класів

- усвідомлення наслідків негативного впливу шкідливих звичок на здоров'я людини;
- вміння визначати свій соціальний статус у соціальній групі, адаптуватися в різних життєвих ситуаціях та конструктивно впливати на них, регулювати власну поведінку;
- розуміння особистістю своїх прав, свобод, обов'язків.

Учнів 10–11-х класів, студентів

- життєві компетенції, активну громадську позицію, необхідність дотримуватись конституційно-правових норм, своїх прав, обов'язків;
- імунітет до асоціальних впливів, чітке розуміння необхідності ведення здорового способу життя;
- наявність життєвих пріоритетів, цілей та ідеалів.

УВАГА!

ВАЖЛИВА
ІНФОРМАЦІЯ

Профілактичний облік дітей здійснюється відповідно до *наказу Міністерства внутрішніх справ від 19.12.2017 № 1044*, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 червня 2018 р. за № 686/32138 (в редакції наказу Міністерства внутрішніх справ № 488 від 25.06.2020) «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України».

Профілактичний облік дітей - комплекс заходів із взяття *на облік*, наповнення та підтримання в актуальному стані баз даних, що входять до єдиної інформаційної системи МВС, стосовно дітей, щодо яких здійснюється профілактична робота.

З метою здійснення заходів індивідуальної профілактики щодо дитини поліцейський підрозділу ЮП заводить обліково-профілактичну справу та вносить відомості про взяття на профілактичний облік до відповідної інформаційної підсистеми, що входить до єдиної інформаційної системи МВС, дітей, щодо яких поліцейські ЮП здійснюють профілактичну роботу, яка включає:

- ❖ проведення ознайомлювальних, попереджувальних і виховних бесід з дитиною за місцем проживання, навчання або роботи не рідше одного разу на місяць;
- ❖ проведення ознайомлювальних, попереджувальних бесід з батьками дитини, її законними представниками, членами сім'ї з метою усунення причин і умов, які спонукали до вчинення адміністративного чи кримінального правопорушення;
- ❖ складання плану заходів з індивідуальної профілактики на основі вивчення матеріалів характеристик, індивідуально-психологічних особливостей дитини;
- ❖ відвідування за місцем проживання дитини для з'ясування умов проживання, а також чинників, які можуть негативно впливати на неї та спонукати до вчинення адміністративних і кримінальних правопорушень;
- ❖ вжиття інших профілактичних заходів, передбачених законодавством України.

(пункт 2 розділу III у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 25.06.2020 р. N 488)

засуджена до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі;

звільнена за рішенням суду від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру без поміщення до школи або професійного училища соціальної реабілітації для дітей, які потребують особливих умов виховання;

звільнена зі спеціальної виховної установи;

вчинила домашнє насильство в будь-якій формі (дитина-кривдник), передбачене статтею 1732 Кодексу України про адміністративні правопорушення, а також щодо якої винесено терміновий заборонний припис чи виданий обмежувальний припис;

яка впродовж року два і більше разів була притягнута до адміністративної відповідальності;

яка впродовж року два і більше разів самовільно залишала сім'ю, навчально-виховний заклад чи спеціальну установу для дітей;

яка вчинила булінг (цькування) учасника освітнього процесу.

Підставами для взяття дитини на профілактичний облік є:

вирок (постанова) суду, що набрав(ла) законної сили, про застосування до дитини покарання, не пов'язаного з позбавленням волі;

рішення суду про звільнення дитини від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру, крім випадків, коли дитину направляють до школи або професійного училища соціальної реабілітації для дітей, які потребують особливих умов виховання;

довідка про звільнення зі спеціальної виховної установи для дітей;

матеріали, які підтверджують факт вчинення дитиною домашнього насильства (копія термінового заборонного чи обмежувального припису, постанови суду щодо притягнення до адміністративної;

рапорт поліцейського підрозділу ЮП про дитину, яка впродовж року два і більше разів притягалася до адміністративної відповідальності, з долученням копій постанов суду про притягнення до адміністративної відповідальності;

рапорт поліцейського підрозділу ЮП щодо виявлення дитини, яка впродовж року два і більше разів самовільно залишала сім'ю, навчально-виховний заклад;

копія постанови суду щодо притягнення до адміністративної відповідальності за статтею 173(4) Кодексу України про адміністративні правопорушення дитини чи батьків або осіб, які їх замінюють.

Підставами для зняття дитини з профілактичного обліку є:

досягнення нею 18-річного віку;

закінчення строку покарання, визначеного вироком суду;

набрання законної сили вироком суду щодо призначення покарання у вигляді позбавлення волі;

рішення суду про визнання дитини в установленому законом порядку померлою чи безвісно відсутньою або отримання офіційного документа про смерть дитини;

відсутність випадків вчинення домашнього насильства впродовж року після останнього такого факту;

відсутність випадків вчинення адміністративного та/або кримінального правопорушення впродовж року з моменту взяття на облік;

відсутність випадків самовільного залишення сім'ї, навчально-виховного закладу чи спеціальної установи для дітей упродовж року з моменту взяття на облік;

обрання стосовно дитини, яка перебуває на обліку, запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою;

відсутність випадків вчинення булінгу (цькування) впродовж року після останнього такого факту.

вивчати та дотримуватись нормативно-правової бази;

проводити інформаційно-просвітницьку роботу з батьками та законними представниками дітей, схильних до протиправної поведінки;

аналізувати стан справ та посилювати індивідуальну роботу з дітьми, які вже скоювали правопорушення та дітьми, які мають ознаки девіантної, агресивної поведінки та їх батьками, законними представниками, сприяти в організації позакласної зайнятості цієї категорії дітей;

сприяти проведенню інформаційно-просвітницької роботи зі всіма учасниками освітнього процесу;

Особливу увагу надавати профілактиці та вихованню дітей та учнівською молоддю наркотичних і психотропних речовин, алкогольних напоїв:

здійснювати комплекс профілактичних заходів, спрямованих на підвищення психолого-педагогічної компетентності батьків, формування у них свідомого відповідального ставлення до виконання обов'язків, пов'язаних з утриманням, вихованням та освітою дітей;

формувати уміння протистояти ризикам і загрозам, які пов'язані з наркотиками;

впроваджувати для педагогічних працівників сучасні методики профілактичної роботи з подолання негативних проявів серед дітей, учнівської та студентської молоді;

використовувати методики раннього виявлення дітей, які належать до груп ризику через їх незахищеність та інші чинники, що можуть призвести до початку вживання наркотиків (діти, батьки яких працюють за кордоном, діти із сімей з проблемами залежності, діти, що отримали психологічні травми внаслідок жорстокого поводження або сексуального насильства, безпритульні);

сприяти захисту прав дітей та недопущення соціального відторгнення тощо.

Наголошуємо, що згідно з Законом «Про безоплатну правову допомогу» держава гарантує кожному громадянину право на отримання безоплатної правової допомоги. Для отримання такої допомоги варто зателефонувати за номером Єдиного контакт-центру **0 800 213 103** (цілодобово та безкоштовно у межах України зі стаціонарних та мобільних телефонів).

Важливо: діти мають право безоплатно отримати послуги адвоката (складання заяв, представництво в суді).

УВАГА!ВАЖЛИВА
ІНФОРМАЦІЯ

Звертаємо увагу, що Департамент захисту інтересів дітей та протидії насильству Офісу Генерального прокурора України з метою диджиталізації процесу спілкування з дітьми, які стали жертвами злочинів або свідками правопорушень, ініціюватиме створення для них **online-каналів довіри в соціальних мережах та месенджерах, зокрема в Instagram, Snapchat або Telegram.**

Завдяки такій ініціативі неповнолітні матимуть змогу написати про вчинення злочину проти них з можливістю надання аудіо- та фотофайлів, а також отримати первинну правову, психологічну та медичну допомогу, у разі нанесення їм тілесних ушкоджень.

На Донеччині діє поліцейський чат бот #ДійПротиНаркотиків

Проект «Присяднуйся до життя»

Саме **профілактика** правопорушень, вживання наркотичних та психотропних речовин та **чітка взаємодія** всіх зацікавлених органів та служб на місцевому рівні спонукає до:

- ✓ формування правової культури учнів,
- ✓ виявлення та усунення причин і умов, що сприяють учиненню дітьми злочинів,
- ✓ подоланню девіантної поведінки.

ІНФОРМУВАННЯ УЧАСНИКІВ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ «ГАРЯЧИХ ЛІНІЙ»

Урядова «Гаряча лінія»
для осіб, які постраждали
від домашнього
насильства **15-47**
(цілодобово, анонімно,
безкоштовно).

Національна «Гаряча лінія» з попередження
домашнього насильства, торгівлі людьми і гендерної
дискримінації ГО "Ла Страда-Україна" (цілодобово,
анонімно, безкоштовно) **0-800-500-335** зі
стаціонарного або **116 123** з мобільного

Національна дитяча «Гаряча лінія» з питань запобігання
насильства в сім'ї та захисту прав дітей
ГО "Ла Страда-Україна"
0-800-500-225 зі стаціонарного
або **116 111** з мобільного